

On teada, kuidas Verdi sageli oma libretiste vaevas, sest alatasa nõudis ta ikka uusi ja uusi parandusi. Seepärast sunnib otse imestama, et ta säärase libretto kui on kõne all oleval ooperil, üldse vastu võttis. Kuid ajal, mil sündis see ooper, ei huvitanud Verdit just niivõrd teose dramaatiline ümarus kui selged karakterid ja kired. Oma muusikaliste eesmärkide saavutamiseks ta tarvitab ainult momente, et täita neid meloodiliste ootamatustega ja rütmilise rangusega.

„Trubaduuri“ üksikud vaatused kannavad kõik eripealkirju.

Esimene vaatus on „Kahevõitlus“.

Pärast paari sissejuhatavat takti avaneb eesriie. Krahv Luna lossi siseatriumis jutustab pealik Ferrando vahtkonnale eelloo. Keegi mustlasmoor olevat kunagi varastanud vana krahvi noorema poja. Kuigi mustlasmoor hiljem kinni võeti ja põletati, tasus selle tütar oma ema eest kätte: tuliriida tuha ja tukkide seast leiti krahvipoja jäänused. Surivoodil laskis vana krahv oma pojalt vanduda kättemaksu.

Sama vaatuse teine pilt toob kolm peategelast igatühe esile oma erinevas muusikalises laadis. Leonora unistab kuupaistelises aias oma armsamast. Kui see oma sõbrannaga on pöördunud tuppa tagasi, astub ette noor krahv Luna, kes armastab Leonorat ja laulab talle. Mõni aeg hiljem kostavad lava tagant mänguriista helid ja kuulduv trubaduuri armulaul. Leonora tormab majast välja, peab õhõhmaruses krahvi Manricoks, laulab talle oma armastusest ja viib sellega armukadedada mehe raevuni. Ilmub trubaduur. Järgneb kahevõitlus.

Teine vaatus kannab pealkirja „Mustlasmoor“

Mustlassalga keskel istuvad Manrico ja vana mustlanna Azucena. Et oma põletatud ema eest kätte maksta, tahtnud mustlanna tulle heita vanakrahv Luna poja, kuid meeltesegaduses põletanud ta oma enda poja. — Manrico on kahevõitluses (esimeses vaatuses) oma vastasele armu heitnud, sest temas kõnelnud „mingi seesmine hääl“. Ühes lahingus aga langenud ta vastane talle peale suure jõuguga ja tagunud teda seni kuni pidanud teda surnuks. Azucena laseb trubaduuri vanduda kättemaksu. Käskjalg tuleb ja teatab, et Manrico peab ühe vürsti käsul kaitsma minema üht lossi. Selle lossi lähedal on klooster, kuhu Leonora tahab astuda nunnaks, kuna peab oma armsamat surnuks. Et teda veel viimsel silmapilgul päästa, tormab Manrico sinna.

Sama vaatuse teises pildis hiilib Luna kloostri juures, et Leonorat röövida. Ta mehed on samas peidus. Kui lavale ilmub nunnadekoor ühes Leonoraga, et minna altari ette, astub Luna neile vastu. Kuid ka Manrico jõuab kohale. Surnukspeetu ees tarduvad kõik. Manrico tõmbab endaga Leonora kaasa, nunnad põgenevad kloostrisse, vaenulised jõugud löövad relvad vastamisi.

Kolmas vaatus on „Mustlanna poeg“.

Luna meeskond laulab oma laagris sõjalaule. Mustlasmoor tabatakse ja tuuakse laagrisse. Ülekuulamisest selgub, et tema ongi see, kes oli visanud tulle noore krahvi venna. Ta mõistetakse surma.